

Anja Klančnik

Sončni vzhod
na razglednem
karnijskem grebenu
Foto Tomi Klančnik

Sončni vzhodi in lepi razgledi

Karnijska vezna pot

Velikokrat se povzpnem nad Vipavsko dolino, na Nanos, Golake, Javornik ali Kucelj ter občudujem razglede na rob doline, strme stene tja na zahod, kjer se rišejo oblike naravne pregrade Karnijskih Alp od tromeje do Dolomitov.

Pokrajino in naravo vsekakor najbolj doživiš, če jo prehodiš; od tod tudi najina strast do dolgih pohodnih poti. Hoja od jutra do večera, od koče do koče, od jezera do jezera, po raznoliki pokrajini, skalnem grebenu, mimo travnikov in planšarij ter pod mogočnimi stenami ... pri tem nas ves čas spremlja čudovit razgled. To vse in še veliko več je Karnijska vezna pot po celotnem severnem grebenu teh gora. Vsekakor je to ena najlepših označenih povezovalnih poti, imenovana tudi Pot miru zaradi spominov in ostankov na prvo svetovno vojno.

V Karnijskih Alpah sva bila že velikokrat, prehodila in spoznala sva jih poleti in pozimi ter pretekla posamezne dele etapnega teka *177k Carnica Ultra Trail*. Bolj ko jih odkrivava, bolj sva nad njimi navdušena in rada bi spoznala tudi tiste manj obiskane

poti in brezpotja. Tokrat sva se odločila, da gorovje poveževa v celoti – sicer brez vrhov – pa vseeno, da se naužijeva razgledov celotnega grebena ... in hkrati dopustiva, da naju očarajo jutranje meglice, s soncem obsijane opuščene planšarije, mogočne suhe struge ter prelepe doline, ki se vijajo na vsako stran grebena. Odločila sva se preplesti italijansko različico poti Traversata Carnica, ki poteka od Innichena/San Candido do Trbiža, in avstrijsko Karnischer Höhenweg (403), ki vodi od Sillianu do kraja Megvarje - Vrata/Thörl-Maglern. Večinoma je to lahka označena pot, vendar velikokrat prečimo divje izpostavljene skalne grebene in pot nas preseneti z dokaj kamnitimi in zahtevnimi spusti in prav to izoblikuje njene skrite dragulje, ki jih moraš poiskati in odkriti sam.

Prvi dan – mimo mnogih koč

Najino pot sva začela na zahodnem delu, da bi jo prehodila proti Sloveniji. Možnosti za začetek je veliko. Lahko izberemo avstrijsko mesto Sillian – in od tam se dvignemo v konkretnem vzponu proti koči Monte Elmo, 2041 m. Začetni vzpon nam lahko olajšata žičnica Drei Zinnen Dolomites ali pa cestna povezava do vmesne kočice Leckfeldalm, 1920 m, ki ponuja prevoz s kombijem. Trud za vztrajno pridobivanje nadmorske višine je bil kmalu poplačan, saj se je odprl panoramski razgled na bližnje Dolomite. Božansko in nepozabno, predvsem ko je sonce osvetlilo celotno pokrajino. Razgledi imajo pri nama posebno mesto, saj iz njih črpava moč ter nama zbujajo strast in hotenje po vztrajanju ter največkrat pripomorejo, da najine ekstremne izzive uspešno zaključiva. Tudi tokrat je bilo tako.

Od tod naprej vodi idilična pot po razglednem grebenu. Pri tem ji lahko dodajamo vzpone na vrhove, ki se bohotijo z znamenji križa na levi in desni strani ter opazujemo stezo, ki vijuga naprej po travnatih pobočjih ali čez skalne robove. Sledila sva poti pod vrhovi, da bi dokončala prečenje grebena v štirih dneh. Pri tem sva opazovala vrhove in kovala načrte za družinski ali društveni planinski pohod. Kmalu sva prišla do ene najlepših koč Obstanterseehütte ob jezeru Obstanter See. Pot do kočice velja za zmerno zahtevno, predvsem zaradi izpostavljenosti grebena. Spomini, ko sta me pred leti prav na teh grebenih ulovili nevihta in ohladitev, so še živi in

me vedno opozorijo, kako pomembna je naša dobra pripravljenost, poznavanje poti, iznajdljivost, vsebina nahrbtnika in predvsem izkušnje. Od takrat, ko so bile moje rezervne nogavice odlični nadomestek za rokavice planincu ob meni, imam poleti, ko grem nad višino 2000 metrov, v nahrbtniku vedno dodatne kose oblačil. Pot sva nadaljevala mimo propadajočih barak in kavern iz prve svetovne vojne proti izstopajočemu vrhu Pfannspitze/Cima Vanscuro, 2678 m. Karnischer Höhenweg je danes namreč Pot miru, kjer se povežejo občutki hvaležnosti za mir ter ljubezni do gora.

Spanje v kočah sva imela rezervirano vnaprej ali pa sva ga rezervirala isti dan (torej med potjo), pijačo sva točila v izvirih in jezerih ob poti, hrano pa sva si privoščila v številnih kočah. Ker je to mejni greben, so ob poti tako avstrijske in italijanske kočice; kar pomeni, da je izbira koč res velika. Med njimi je razlika tudi v ceni, saj so nekatere kočice zasebne, druge pa last planinskih društev Österreichischer Alpenverein v Avstriji in CAI v Italiji. V slednjih je nočitev s člansko kartico PZS povsem primerljiva s cenami v Sloveniji. Ena od teh je bila prijetna in domača Filmoor-Standschützen Hütte. Na grebenu pred kočico sva se ustavila in opazovala sončni zahod, da bi ujela trenutek povezanosti med nama in z naravo. Zaradi vseh službenih obveznostih si je včasih težko izboriti čas zase; a ko uspe, nama ali pa celotni družini, so ti trenutki zlati in nas močno zaznamujejo ter oblikujejo. Sledil je še lažji odsek poti do najine prve kočice Porzehütte, 1942 m, kjer sva prespala.

Karnijska vezna pot povezuje številne travnate in skalnate vrhove: smo na sestopu s travnatega vrha Steinkarspitz/Monte Antola, 2524 m, proti koči Hochweisstein, v ozadju Zwölferispitze. Foto Anja Klančnik

svojega telesa. Priložnost, da si življenju še hvaležnejši, da to zmoreš in lahko delaš. Priložnost, da odkriješ edinstven del narave, da spoznaš njen krut in lep obraz. Priložnost, da začutiš svoje bližnje, njihovo pripravljenost, njihovo povezanost in energijo. Priložnost, da poglobiš vez do partnerja, jo ponotranjiš, spoznaš na nov način in svoji zakonski zvezi dodaš nov biser. Hvaležna sva tokrat v koči odspala nekaj ur več in še pred vzhodom začela najin drugi dan.

Drugi dan – pod mogočnim Cogliansom

Vsak del tega pogorja ima svoje posebnosti in skalnati deli nad travnatimi pobočji so naredili res mogočen vtis. K temu so pripomogli tudi sončni vzhod in konji na prosti paši, ki so stopali po poti ob nama. Pri prečenje Karnijskih Alp sva sledila oznakam poti št. 403, ki so bile večinoma dobro vidne, ne pa povsod. Možni so tudi obhodi te poti, označeni s št. 403a in prav ti obhodi so priporočljivi pri poslabšanju vremena, saj nas "spustijo" v nižje predele, da izpustimo najbolj izpostavljene dele poti. Pot proti koči Hochweisstein Haus, 1868 m, ima nekaj jeklenic in izvrsten pogled na mogočno Peralbo, ki je drugi najvišji vrh Karnijskih Alp. Poti okoli Peralbe zelo dobro pozna, saj sva se nanjo povzpela že večkrat, enkrat skozi prelepo divjo dolino Fleons, drugič pa pod pobočjem Pic Chiadeni-

*Na karnijskih
vrhovih se
pogosto nahajajo
verska obeležja,
kot je ta križ na
Hornisch Ecku.
Foto Tomi Klančnik*

Pri koči sva se nasmejela na spomin pred letom dni, ko smo si na njeni terasi po nočnem teku privoščili "krepčilni spanec". Ja, prav to nama ponujajo hribi, narava in dolge pohodniške poti – zavedanje, da smo vsi le majhni ljudje, ki s kratkimi koraki lahko premagamo velike razdalje. Takšna hoja je močna izkušnja, ki ponuja priložnost, da se spopadaš, učiš in vztrajaš. Priložnost, da rasteš, se spoznavaš, oblikuješ, spreminjaš ter občutiš strast in zmožnost premagovanja

sa. Zanimivo, da je prav tu meja med dvema italijanskima deželama Furlanijo - Julijsko krajino ter Benečijo. Tokrat sva imela drugačen cilj, zato sva Peralbo le pozdravila in nadaljevala po prelepi, zmerno zahtevni poti Via Alpina do kočice Wolayersee Hütte, 1967 m, ki poteka večinoma po italijanski strani. Slikovita geološko pomembna pot te popolnoma prevzame, še posebej, ko se pojavi mogočni Coglians/Hohe Warte, najvišji vrh Karnijskih Alp, ki je tudi najvišji vrh dežele Furlanije - Julijske krajine. Mimo čudovite kočice ob jezeru Wolayersee sva tokrat izbrala pot pod Rauchkoflom, 2460 m, ki je zame eden najlepših vrhov Karnijcev. Na sedlu Valentin Törl, 2138 m, sva se ozrla navzgor na skoraj navpično severno steno Cogliansa, kjer vodi ena najtežjih ferat v Karnijskih Alpah, Weg der 26. Preizkusila sva jo in jo priporoča ljubiteljem zelo zahtevnih zavarovanih plezalnih poti. Dodatno težavnost ji daje njena zračnost, z dolžino več kot 500 metrov je časovno in kondicijsko zahtevna tura. S sedla sva se v svetlobi sončnega zahoda počasi spustila po skalnem terenu do kočice Gasthof Unter Valentin Alm, 1205 m. Pozimi ima vzpon po dolini poseben čar in je raj za turne smučarje. Tako sva zaključila drugi del poti po vezni poti, ki sva jo predhodno kar poznala, a nama je vseeno ponudila veliko mero presenečenj in zahtevala zelo previden korak.

Zadnja dva dneva

V naslednjih dveh dneh sva pričakovala lažji teren in zato načrtovala nekoliko daljšo pot. Še pred svitom sva pod prelazom Plöckenpass prečila gorsko cesto, ki povezuje italijansko Furlanijo - Julijsko krajino ter avstrijsko Koroško ter jo Primorci najpogosteje uporabljamo, ko gremo v avstrijske hribe. Presenečeno sva ugotovila, da sva bila le malo hitrejša od časovnih oznak na italijanskih tablah in sklepala, da morda Italijani upoštevajo hitrejšo planinsko hojo, kar je dobro vedeti pri načrtovanju. Lačna sva se tako ustavila že malo pred turistično prepolno kočico Zollnersee Hütte/Steinwender Hütte, 1738 m, pri manjši kmetiji, ki je bila res prijetna in so nama pripravili svežo jajčno omleto z ocvirki za dodatno energijo, ki je zdržala vse do popoldanske malice v koči na planini Straniger Alm, 1501 m.

Gorsko območje med Velikim Koritnikom/Trogkofel in Konjskim špihom/Roskofel naju je pozitivno presenetilo. Vsekakor je to del, ki ga najmanj pozna in ga morava še raziskati, torej bo počakal na "klic gora", ki je poznan marsikateremu planincu in ima vedno svoj namen, mi pa moramo sami ugotoviti, kaj nam tisti dan narava ponuja: ali je to uravnoteženje naših stresnih dni, ali spoznanje, da moramo slediti le svoji poti in svojim občutkom, ali pa le začutiti majhnost,

*Na začetku poti po grebenu imamo lepe razglede na bližnje Sekstenske Dolomite.
Foto Tomi Klančnik*

Karnijska vezna pot povezuje tudi številne italijanske in avstrijske kočje in tudi manjše, a zato zelo prisrčne kmetije. Foto Tomi Klančnik

ponižnost in hkrati svobodo. Narava je naša najboljša učiteljica, predvsem v dojemanju presenečenj, sprejemanju trenutnih situacij in vztrajanju.

Z vremenom sva tokrat imela srečo, čeprav sva vedno pripravljena na vse možne scenarije in nosiva vso opremo s seboj. Zdaj pa sva po dokaj zahtevnem terenu nadaljevala malo hitreje, saj se je oblačilo in napovedovalo meglo ter dež. Prespala sva v

skupnih sobah skoraj edinega ugodnega poletnega prenočišča Alpenhotel Plattner na Mokrinah/Nassfeld. Tega nisva imela rezerviranega, zato sva prosila Marijo, ki se nama je tu pridružila, da za vsak primer prinese šotor. A skupne sobe hotela so bile popolnoma prazne in smo z veseljem deževno noč prespali na suhem. Veliko lepot in doživetij tega dne je bilo treba dojeti in si nabrati moči za še eno etapo.

Sončni vzhod na grebenih Karnijskih Alp omogoči, da naravo doživimo na najpristnejši način. Zato smo tudi vzhod četrtega dne občudovali že na poti, ki v tem delu večinoma poteka po lepih planšarskih travnikih. Tu so bile oznake težje vidne, a morda je temu vzrok tudi to, da si hitreje miselno zaplaval in se prepustil objemu narave. Teren mimo jezera na Brški planini/Egger Alm nama je bil spet bolj znan, številne sirarne pa so kar vabile k pokušnji sirov. Velikokrat smo reševali tudi uganke o imenih karnijskih vrhov, saj ima lahko vrh italijansko, avstrijsko in slovensko ime, kar ustvarja nemalo zmede tudi pri planincih. Vsekakor nam je manjkalo tudi planinski vodnik, ki bi nam omogočil lažje načrtovanje, predvsem krožnih poti v Karnijskih Alpah. Kosilo v dokaj obiskani koči Nordio Deffar je napolnilo glikogenske zaloge ter nam misli preusmerilo na zaključek vezne pohodniške poti. Zvečer je bila napovedana nevihta, zato smo izpustili Poludnik, 1999 m. Z njegovega pobočja se je odprl pogled tudi na Kok in Lepi vršič, v spomnin pa so prišli čudežni trenutki, ki jih v hribih preživiva z najinimi otroki.

Verjamem, da bodo prav zaradi hribov tudi oni ostali nasmejani, povezani, skromni in z zdravo samozave-

*Jezero Wolayersee, nad njim pa najvišji vrh Karnijskih Alp Coglians/Hohe Warte
Foto Tomi Klančnik*

stjo. So najin navdih in želiva jim, da bodo znali živeti s svojo strastjo. Pot je s travnikov ter makadamskih poti prešla na gozdno pot, po kateri smo se spustili v Megvarje - Vrata ter zaključili Karnijsko visoko pot. V Karnijskih Alpah najdemo številne poti, ki jih lahko kombiniramo kot krožne ture, vzpone na posamezne

vrhove, zato verjamem, da bomo prehojeni poti in številnim letnim ter zimskim vzponom dodali še marsikateri vrh. Njihova divja gorska narava nas vedno znova vabi, hkrati pa nam ponuja tišino, brezmejnost in odmaknjenost. Tako lahko sanje postanejo resničnost, a s trdnim korakom in ustrezno previdnostjo. 📍

*Občudovanje
mogočnega vrha iz
apnenca Kinigata/
Monte Cavallino,
2689 m, na katerega
vodi zelo zahtevna pot.
Foto Anja Klančnik*

Informacije

Začetek poti: Sillian oz. Innichen/San Candido

Konec poti: Megvarje - Vrata/Thörl-Maglern

Višinska razlika: 10.000 višinskih metrov vzpona ter spusta

Dolžina: Pribl. 160 km

Prvi dan

Sillian–koča Porze (35 km, +2700 m)

1. Sillian, 1103 m–koča Sillian, 2447 m (10 km, +1300 m)
2. Koča Sillian, 2447 m–koča Obstantersee, 2304 m (8 km, +440 m)
3. Koča Obstantersee, 2304 m–Pfannspitze, 2678 m–koča Filmoor-Standschützen, 2350 m (5,4 km, +420 m)
4. Koča Filmoor-Standschützen, 2350 m–koča Porze, 1942 m (11 km, +580 m)

Drugi dan

Koča Porze–gostišče Unter Valentin Alm (39 km, +2300 m)

5. Koča Porze, 1942 m–koča Hochweisstein, 1868 m (19 km, +1312 m)
6. Koča Hochweisstein, 1868 m–koča Wolayersee, 1967 m (14 km, +1000 m)
7. Koča Wolayersee, 1967 m–gostišče Unter Valentin Alm, 1205 m (6 km, +200 m)

Tretji dan

Gostišče Unter Valentin Alm–prelaz Mokrine (44 km, +2800 m)

8. Gostišče Unter Valentin Alm, 1205 m–koča Zollnersee, 1738 m (18 km, +1560 m)
9. Koča Zollnersee, 1738 m–planina Straniger, 1501 m (6,2 km, +220 m)
10. Planina Straniger, 1501 m–prelaz Mokrine, 1528 m (17,6 km, +943 m)

Četrty dan

Prelaz Mokrine–Megvarje - Vrata (48 km, +1500 m)

11. Gostišče Alpenhof Plattner, 1528 m–planina Egger, 1411 m (13 km, +560 m)
12. Planina Egger, 1411 m–koča Nordio Deffar, 1406 m (12,5 km, +700 m)
13. Koča Nordio Deffar, 1406 m–Megvarje - Vrata, 700 m (22 km, +150 m)

Literatura: Vladimir Habjan in Irena Mušič Habjan: *Karnijske Alpe*. PZS, 2023.

Spletne strani: www.alpicarniche.com/ap/
www.bergfex.si/sommer/oesterreich/
www.karnischer-hoehenweg.com/

Zemljevidi: *Sappada - S. Stefano - Forni Avoltri*, Tabacco 01, 1:25.000

Alpi Carniche, Carnia Centrale, Tabacco 09, 1:25.000

Sextener Dolomiten/Dolomiti di Sesto, Tabacco 010, 1:25.000

Dolomiti di Auronzo e del Comelico, Tabacco 017, 1:25.000

Alpi Carniche Orientali, Canal del Ferro, Tabacco 018, 1:25.000

Alpi Giulie Occidentali Tarvisiano, Tabacco 019, 1:25.000

Lienzer Dolomiten - Lesachtal, Freytag & Berndt WK 182, 1:50.000

Naturarena Kärnten - Gailtal - Gitschtal - Lesachtal - Weissensee - Oberes Drautal, Freytag & Berndt WK 223, 1:50.000

Faaker See - Ossiacher See - Villach Dreiländereck - Unterer Gailtal, WK 224, 1:50.000

Julijske Alpe, PZS, 1:50.000